

Eurovisiesongfestival

Blaast Claude de liefde voor het Frans nieuw leven in? ‘C’est en haut, c’est en bas’

Claude tijdens de eerste halve finale van het Eurovisiesongfestival. Met het nummer ‘C’est la vie’ plaatste hij zich voor de finale. foto ANP

Claude, de Nederlandse deelnemer aan het Songfestival, zingt zijn liedje *C’est la vie* deels in het Frans. Helpt dat om scholieren weer te interesseren voor deze taal? ‘Hij is een mooie ambassadeur van het Frans.’

C’est comme ci, c’est comme ça, zingt zanger Claude in zijn Songfestivalliedje. *C’est en haut, c’est en bas, it goes up, it goes down, and around, and around.*

Zo gaat het ook ongeveer met de belangstelling voor de Franse taal en cultuur in Nederland. In de decennia na de oorlog steeg die naar grote hoogten. Frankrijk, dat was Brigitte Bardot, Serge Gainsbourg, *oh là là*. Sartre en De Beauvoir, Renault, Peugeot, Parijs. Met een stokbrood en een fles wijn aan de Seine zitten was voor jongelui de hoogste tree van avontuur. Maar in de decennia die volgden werd het Franse *joie de vivre* vermorzeld door de culturele stoomwals uit Amerika.

Maar nu is er dus Claude, de Nederlandse inzending voor het Eurovisiesongfestival. Kan zijn Franstalige lied *C’est la vie* – voor de slechte verstaander met een beetje Engels ter uitleg gezongen – de belangstelling voor het Frans weer een slinger de goede kant op geven?

Eenvoudig, snel op te pikken

Barbara Blom, docent Frans op de Stedelijke Scholengemeenschap Nijmegen (SSgN), heeft het liedje in haar lessen laten horen. Het is eenvoudig, snel op te pikken Frans, zegt ze. “Leerlingen uit klas 1 en 2 zingen het wel mee.” De bovenbouw luistert misschien eerder naar Barbara Pravi, tweede op het Songfestival van 2021, wier teksten net een niveau dieper ingaan op het moderne Franse lief en leed.

Blom is met 5 vwo op taal- en cultuurreis in Nice. Op de foto die ze stuurt staat ze te midden van uitgelaten leerlingen onder een palmboom op de boulevard. Zonnebrillen en petjes, jeugdig plezier en bravoure onder de Zuid-Franse zon. Ze worden op pad gestuurd voor straatinterviews, die in de loop van de week steeds beter verlopen.

Stedelijke Scholengemeenschap Nijmegen op studiereis in Nice.

Op het SSgN hebben in 5 vwo 16 leerlingen Frans in hun pakket. In 6 vwo zelfs 25. Er zijn twee havo-klassen en twee mavo-klassen Frans. Daarmee zit de taal op school in de lift, na een dieptepunt van maar zeven 6 vwo-leerlingen enige jaren terug. Dat kan komen doordat de school probeert om tussen de rijtjes en taaie grammatica door ook plezier een rol in het curriculum te geven. Zo maken leerlingen een Franse vlog bij het shoppen en passen in H&M.

‘Mensen vinden Frans moeilijk, maar ook mooi’

Het Nederlandse onderwijs in de Franse taal en cultuur trekt steeds minder studenten, zegt Maaïke Koffeman, universitair docent Frans aan de Radboud Universiteit en bestuurslid van het Platform Frans. Universitaire studies Frans dreigen daardoor te moeten sluiten of op te gaan in

breder opleidingen. Zo zou een vicieuze cirkel kunnen ontstaan: er komen minder studenten Frans en zo minder afgestudeerde docenten, waardoor aanbod en niveau dalen en minder leerlingen Frans kiezen.

“Claude en zijn lied zijn een cadeau voor alle leraren Frans in Nederland”, zegt Koffeman. Een leuke jongen met wortels in Congo-Kinshasa, het grootste Franstalige land ter wereld, met een aangrijpend persoonlijk verhaal. Zo’n verhaal sluit aan bij pogingen om het vak interessanter te maken, en kan leerlingen over hun angst voor saaie grammatica heen helpen. Er is hoop: “Veel mensen vinden Frans moeilijk, maar ook mooi”.

Zo’n liedje van Claude – het fenomeen Claude – zet de deur open naar de wereldtaal Frans en de rijkdom van de Franstalige cultuur. “Taal is het middel. Het doel is dat je de cultuur leert kennen en doorgronden.”

‘Ook met een beperkt vocabulaire kun je al veel’

Leerlingen moeten af van het idee dat ze Frans op het niveau van een geboren Fransman moeten – of zullen – leren, zegt Jonneke Oskam, docent Frans op het Praedinius Gymnasium in Groningen. “Prachtig als een leerling Frans inclusief subjonctieven en dergelijke leert. Maar ik geniet er ook van als een leerling zich in basaal Frans helder uitdrukt. Het niveau na zes jaar Frans is lager dan na zes jaar Engels of Duits. Daar moet je je niet door laten demotiveren. Ook met een beperkt vocabulaire kun je al veel.”

Oskam verwacht niet dat de examenklassen Frans massaal volstromen dankzij Claude. Maar een taal en een cultuur kunnen wel meer of minder in zwang zijn, en popcultuur heeft daar invloed op.

“De Franstalige wereld lijkt cultureel gezien los te staan van de Engelstalige. Die scheiding is voor beide werelden nadelig. Je hebt mensen nodig die daar doorheen breken, zoals Stromae heeft gedaan. De teksten van Claude zijn heel toegankelijk. In die zin is hij een mooie ambassadeur van de taal.”

Bloeit de liefde voor Frans en Frankrijk na zaterdagavond weer op in Nederland? *Que sera, oui, sera*, zingt Claude.